

መጽሐፈ ዳንኤል - አርባ ስምንት

ትንቢትን መግለጥ፡ የዕንባቆም ራእይ፣ ሁለቱ ጽላቶች፣ እና በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ትርጓሜ ውስጥ ያለው የ«የዕለቱ» ምሥጢር አስፈላጊነት

Jeff Pippenger
2024-01-12

በኡለይ ወንዝ ራእይ የተወከለው የእውቀት መጨመር በመጨረሻ በዕንባቆም ሁለት ጽላቶች ላይ የተጻፈው ነው።

ከእነርሱ የክርስቶስ ሁለተኛ ምጽአት ዘመን ላይ እንደሚፈጸሙ በተቈጠሩት ትንቢቶች ጋር የተጣመረ፣ ለእነርሱ የእርግጠኝነት ማጣትና የጥበቃ ሁኔታ በተለይ የተስማማ ትምህርት ነበር፤ ይህም አሁን ለአስተዋዎይነታቸው ጨለማ የሆነው ነገር በተገቢው ጊዜ ግልጽ እንደሚሆን በእምነት ታግሠው እንዲጠብቁ የሚያበረታታቸው ነበር።

ከእነዚህ ትንቢቶች መካከል የዕንባቆም 2፡1-4 ትንቢት ነበረ፡- “በመጠበቂያዬ ላይ እቆማለሁ፡ በግንብም ላይ እቆያለሁ፤ እርሱ የሚናገረኝን ለማየት፡ በተገሠጽሁም ጊዜ የምመልሰውን ለማወቅ እጠባብቃለሁ። እግዚአብሔርም መልሶ እንዲህ አለኝ፡- ራእዩን ጻፍ፡ ለሚያነበውም በእርሱ እንዲሮጥ በጽላቶች ላይ ግልጽ አድርገህ ጻፈው። ራእዩ ገና ለተወሰነው ጊዜ ነውና፤ በመጨረሻም ይናገራል እንጂ አይወሰንም፤ ቢዘገይም ጠብቀው፤ በእርግጥ ይመጣልና አይዘገይም። እነሆ፡ ነፍሱ የታበየች ሰው በእርሱ ውስጥ ቅን አይደለችም፤ ጻድቅ ግን በእምነቱ ይኖራል።”

“ከ1842 ጀምሮ በዚህ ትንቢት ውስጥ ‘ራእዩን ጻፍ፡ የሚያነበውም ይሮጥ ዘንድ በጽላት ላይ ግልጽ አድርገህ ጻፈው’ ተብሎ የተሰጠው መመሪያ፣ የዳንኤልንና የራእይን ራእዮች ለማብራራት የትንቢት ሰንጠረዥ እንዲዘጋጅ ለቻርልስ ፊች አመልክቶት ነበር። የዚህ ሰንጠረዥ ማተም ለዕንባቆም የተሰጠው ትእዛዝ ፍጻሜ እንደሆነ ተቆጥሮ ነበር። ነገር ግን ያኔ በዚያው ትንቢት ውስጥ በራእዩ ፍጻሜ ላይ የሚታይ መዘግየት—የመቆያ ጊዜ—እንደቀረበ ማንም አላስተዋለም። ከተስፋ መቁረጡ በኋላ ግን ይህ የመጽሐፍ ቃል እጅግ አስፈላጊ ሆኖ ታየ፡- ‘ራእዩ ገና ለተወሰነ ጊዜ ነው፤ በመጨረሻም ይናገራል እንጂ አይወሰንም፤ ቢዘገይም ጠብቀው፤ በእርግጥ ይመጣልና አይዘገይም። ... ጻድቅ ግን በእምነቱ ይኖራል።’ The Great Controversy, 391, 392.”

የሐበቁት ሁለቱ ሰሌዳዎች በትንቢታዊ መልኩ ሁለት ምስክሮች ናቸው። በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት፣ እውነትን ለማረጋገጥ ሁለት ምስክሮች መቀላቀል ያስፈልጋል።

እርሱ ግን ባይሰማህ፡ በሁለት ወይም በሦስት ምስክሮች አፍ ነገር ሁሉ እንዲጻፍ ከአንተ ጋር አንድ ወይም ሁለት ደግሞ ውሰድ። ማቴዎስ 18፡16።

የዕንባቆም ሁለቱ ጽላቶች (የ1843 እና የ1850 የጋራ ቻርቶች) እርስ በርሳቸው ሲደራረቡ በሚለር ሕልም ውስጥ እንደ ጌሎች የነበሩትን እውነቶች ያረጋግጣሉ። በመጀመሪያው ጽላት ላይ የተወከለው የ1843 ስህተት፣ ከሁለተኛው ጽላት ጋር ሲደራረብ፣ የራእዩን የመቆየት ጊዜ ያቆማል። ሚላር (የዚያ ታሪክ ምሳሌያዊ ጠባቂ) በታሪኩ ክርክር ወቅት ምን ሊናገር እንደሚገባው ጠየቀ።

በምሽጌ ላይ እቆማለሁ፡ በግንብም ላይ እቆመጣለሁ፤ ለእኔም የሚናገረውን ለማየት፡ በተገሠጽሁም ጊዜ የምመልሰውን ለማወቅ እጠብቃለሁ። ዕንባቆም 2፡1።

ጌታ ሚሊርን ራእዩን እንዲጽፍ አዘዘው፤ እርሱም በሕልሙ ውስጥ ራእዩን የያዘውን ሣጥን በክፍሉ መካከል ባለው ጠረጴዛ ላይ አኖረው።

ጌታም መልሶ፣ እንዲህ አለኝ፤ ራእዩን ጻፍ፣ የሚያነበውም ይሮጥ ዘንድ በጽላት ላይ ግልጽ አድርገህ ጻፈው። ዕንባቆም 2፡2።

ከዚያም ሰንጠረዦቹ የመዘግየቱን ጊዜና የመጀመሪያውን ተስፋ መቁረጥ ያመለክታሉ።

ራእዩ ለተወሰነ ጊዜ ገና አለ፤ በፍጻሜው ግን ይናገራል እንጂ አይወሰንም፤ ቢዘገይም ጠብቀው፤ እርሱ በእርግጥ ይመጣልና፣ አይዘገይም። ዕንባቆም 2፡3

በእውቀት መጨመር (የሚለር ጌቶች) የተፈጠረው ሶስት-ደረጃ የፈተና ሂደት ከዚያም ይወከላል።

እነሆ፣ በእርሱ ውስጥ ከፍ ያለችው ነፍሱ ቅን አይደለችም፤ ጻድቅ ግን በእምነቱ ይኖራል። ዕንባቆም 2፡4።

ሁለቱ የአምላኪዎች ክፍሎች በዳንኤል ምዕራፍ አሥራ ሁለት ውስጥ በተገለጸው የፈተና ሂደት ይገለጻሉ።

እርሱም፣ ዳንኤል ሆይ፣ ሂድ፤ እነዚህ ቃላት እስከ ፍጻሜው ዘመን ድረስ ተዘግተውና ታትመው አሉና። ብዙዎች ይነጻሉ፣ ነጭም ይሆናሉ፣ ይፈተኑማል፤ ነገር ግን ኃጢአትን ኃጢአትን ያደርጋሉ፤ ከኃጢአትም አንዳች አያስተውልም፣ ጥበቦች ግን ያስተውላሉ። ዳንኤል 12፡9-10።

የዳንኤል ጥበቦች በማቴዎስ ሃያ አምስት ውስጥ በእምነት የተጸደቁት ጥበቦች ድንግሎች ናቸው፤ ክፉዎቹም በትዕቢት ከፍ ያሉት ሞቶች ድንግሎች ነበሩ። በሚሊር ሕልም መጨረሻ ላይ፣ ጌቶቹ በአሥሩ ድንግሎች ምሳሌ ውስጥ ያለውን ዘይት ይወክላሉ፤ ይህም መልእክቱ ነበር።

“እግዚአብሔር ወደ እኛ የሚልካቸውን መልእክቶች በማንቀበል ጊዜ ክብሩ ይወረዳል። እንዲሁም እርሱ በጨለማ ውስጥ ላሉት እንዲደርስ ወደ ነፍሳችን ሊፈስሰው የሚፈልገውን ወርቃማ ዘይት እንከለክላለን። ‘እነሆ፣ ሙሽራው ይመጣል፤ እርሱን ለመቀበል ውጡ’ የሚለው ጥሪ በሚመጣበት ጊዜ፣ ቅዱሱን ዘይት ያልተቀበሉ፣ የክርስቶስንም ጸጋ በልባቸው ያልጠበቁ ሰዎች፣ እንደ ሰነፎቹ ደናግል ጌታቸውን ለመገናኘት ዝግጁ እንዳልሆኑ ያገኛሉ። ዘይቱን ለማግኘት በራሳቸው ውስጥ ኃይል የላቸውም፣ ሕይወታቸውም ይፈርሳል።” Review and Herald, July 20, 1897.

በመጨረሻዎቹ ቀናት የሚለር እንቁዎች ብርሃን ከአሥር እጥፍ በላይ ይበራል፤ ቁጥር አሥርም ሆነ ብርሃንም የፈተና ምልክቶች ናቸው። በሚሊር ሕልም መጨረሻ የተወከሉት በመጨረሻዎቹ ቀናት፣ በዕንባቆም ሰሌዳዎች ላይ የተወከለው የእውነት ብርሃን የፈተና መልእክትን ያፈራል፤ ይህም በአሥሩ ድንግል ምሳሌ ውስጥ እንደ እኩሉ ሌሊት ጩኸት መልእክት ተወክሏል። ያ የፈተና ሂደት የሚለራውያን ታሪክ የፈተና ሂደት ድግግሞሽ ነው፤ ምክንያቱም የአሥሩ ድንግል ምሳሌ በመጨረሻዎቹ ቀናት እስከ ፊደሉ ድረስ ይደገማል።

“እኔ ብዙ ጊዜ ወደ አሥሩ ደናግል ምሳሌ እመለሳለሁ፤ ከእነርሱም አምስቱ ጥበቦች ነበሩ አምስቱም ሰነፎች። ይህ ምሳሌ በትክክል ቃሉ ቃል ተፈጽሟል እናም ይፈጸማል፤ ምክንያቱም ለዚህ ዘመን ልዩ ተግባራዊነት አለውና፣ እንዲሁም እንደ ሦስተኛው መልእክት መልእክት ተፈጽሟል እና እስከ ዘመን ፍጻሜ ድረስ የአሁኑ እውነት ሆኖ መገኘቱን ይቀጥላል።” Review and Herald, August 19, 1890.

አሥር የፈተና ምልክት ነው፤ እናም በአሥር ቀናት መጨረሻ ዳንኤልና ሦስቱ ታማኞች ከባቢሎን ምግብ የሚመገቡት ይልቅ በዓይን የበለጠ ውብና የበለጠ ወፍራሞች ሆነው ታዩ። በዕንባቆም ውስጥ በትዕቢት የተወከለው፣ በእምነት ሳይሆን በግምት የኖረው፣ የባቢሎንን ባሕርይ አዳበረ። በሚሊር ታሪክ ውስጥ የባቢሎን ሴት ልጆች ሆኑ፤ እናም በዕንባቆም ውስጥ በእምነት ለመኖር እንዳልመረጡ ያሉትን ሰዎች ባሕርይ

ለመለየት የሚጠቀሙት የጳጳሳዊ ሥርዓት ትንቢታዊ ባሕርያት ናቸው።

እነሆ፡ ነፍሱ የተታበየችው በእርሱ ውስጥ ቅን አይደለችም፤ ጳጳሩ ግን በእምነቱ ይኖራል። አዎንም፡ በወይን ጠጅ ስለሚተላለፍ፡ ትዕቢተኛ ሰው ነው፡ በቤቱም አይኖርም፤ ምኞቱን እንደ ሲኦል ያሰፋል፡ እንደ ሞትም ነው፡ አይጠግብምም፤ ነገር ግን አሕዛብን ሁሉ ወደ ራሱ ይሰበስባል፡ ሕዝቦችንም ሁሉ ወደ ራሱ ይከማቻል። እነዚህ ሁሉ በእርሱ ላይ ምሳሌ አያነሡበትምን? የማሾፍ ምሳሌስ በእርሱ ላይ አይናገሩምን? እንዲህም ይላሉ፡- ለራሱ ያልሆነውን ለሚያበዛ ወዮለት! እስከ መቼ? በወፍራም ጭቃም ራሱን ለሚጫን ወዮለት! የሚነክሱህ በድንገት አይነሡምን? የሚያስጨንቁህስ አይነቁምን? አንተም ለእነርሱ ምርኮ ትሆናለህ። አንተ አሕዛብን ብዙዎችን ስለ ዘረፍህ፡ ከሕዝብ የቀሩት ሁሉ ይዘርፋሃል፤ ስለ ሰዎች ደም፡ ስለ ምድርም ግፍ፡ ስለ ከተማም፡ በእርስዎም የሚኖሩትን ሁሉ ስለ በደል። ዕንባቆም 2፡4-8።

የማቴዎስ ሃያ አምስት ድንግልናት ላይ የመጣው የፈተና ሂደት፡ የ“ብዙ አሕዛብን ዘረፈ” ተብሎ የተጠራው ኃይል ደግሞ የሆነውን የሰሜን ንጉሥ (ጵጵስና) ባሕርይ ያዳበሩ አምላኪዎችን ክፍል ያፈራል። እንደ ኤልዛቤል በውሾች እንደ ተበላች ሁሉ፡ ድንገት የሚነከሰውም ይህ የጵጵስና ኃይል ነው።

እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ እነሆ፡ ከሰሜን ምድር አንድ ሕዝብ ይመጣል፡ ታላቅም ሕዝብ ከምድር ዳርቻዎች ይነሣል። ቀስትና ጦር ይይዛሉ፤ ጩካኞች ናቸው፡ ምሕረትም የላቸውም፤ ድምፃቸው እንደ ባሕር ይጫኛል፤ በፈረሶችም ላይ ይቀመጣሉ፡ የጦር ሰዎች እንደሆኑ ተሰልፈው በአንቺ ላይ ለመዋጋት፡ የጽዮን ልጅ ሆይ። ዝናውን ሰምተናል፤ እጆቻችን ደክመዋል፤ ጭንቀት ይዘናል፡ ምጥም እንደ ምትወልድ ሴት ብርቱ ሕመም ይዘናል። ወደ እርሻ አትውጩ፡ በመንገድም አትሂጁ፤ የጠላት ሰይፍና ፍርሃት በዙሪያ ሁሉ አለ። የሕዝቤ ልጅ ሆይ፡ ማቅ ታጠቁ፡ በአመድም ተንከባለዩ፤ ለአንድያ ልጅ እንደሚደረግ ልቅሶ አድርጊ፡ እጅግ መራራ ዋይታ፤ ምክንያቱም አጥፊው በድንገት በእኛ ላይ ይመጣል። ኤርምያስ 6፡22-26።

የዕንባቆም ሁለቱ ክፍሎች በእምነት የሚጸድቁትንና የባቢሎንን ትምህርቶች የበሉና የጠጡትን ያመለክታሉ። በሚለር ሕልም ውስጥ ደናግል ሆነው የተወከሉት በመጨረሻዎቹ ቀናት ያሉ እነዚያ ሰዎች ወይም የክርስቶስን ባሕርይ ያዳብራሉ፤ እንዲሁም የእግዚአብሔርን ማግተም ይቀበላሉ፤ ወይም የጵጵስናን ባሕርይ ያዳብራሉ እና የአውሬውን ምልክት ይቀበላሉ።

“እውነተኛው ብርሃን በሥነ ምግባራዊ ጨለማ መካከል የሚያበራበት ጊዜ ደርሶአል። የሦስተኛው መልአክ መልእክት ለዓለም ተላክቶአል፡ ሰዎች በግንባራቸው ወይም በእጃቸው የአውሬውን ወይም የምስሉን ምልክት እንዳይቀበሉ በማስጠንቀቅ። ይህን ምልክት መቀበል ማለት አውሬው እንዳደረገው ተመሳሳይ ውሳኔ ላይ መድረስና በእግዚአብሔር ቃል ላይ በቀጥታ ተቃርኖ ተመሳሳይ ሐሳቦችን መደገፍ ማለት ነው። ይህን ምልክት ስለሚቀበሉ ሁሉ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ‘እርሱ ደግሞ ሳይቀላቀል በቁጣው ጽዋ ውስጥ ከተፈሰሰው ከእግዚአብሔር ቅጣ ወይን ይጠጣል፤ በቅዱሳን መላእክት ፊትና በበጉ ፊት በእሳትና በዲን ይሠቃያል።” Review and Herald, July 13, 1897.

የባቢሎንን የወይን ጠጅ የሚጠጡ ደናግል በመጨረሻ የእግዚአብሔርን ቅጣ ወይን ጠጅ ይጠጣሉ። በኢሳይያስ፡ የኤፍሬም ሰከራሞች ነገሮችን በተገላቢጦሽ በመያዝ ዕውር ስካራቸውን ያሳያሉ፤ ያም ድርጊት “የሸክላ ሠሪው ጭቃ” ተብሎ ሊቆጠር ይገባል።

“የዕለት ዕለቱ”ን የክርስቶስ ምልክት መሆኑን መለየት፤ ስለ “የዕለት ዕለቱ” ያለውን እውነት ግልብጥ ያደርገዋል፤ ምክንያቱም “የዕለት ዕለቱ” ሰይጣናዊ ምልክት ነው። ሚለር “የዕለት ዕለቱ”ን እንደ አረማዊነት መለየቱ በሐበቄቅ ጽላቶች ላይ በቀጥታ የተወከለ ነው። ሚለር በተሰሎንቄ ያለውን ክፍል ማግኘቱ፤ “በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የሚቀመጠው የኃጢአት ሰው” እንዲገለጥ ዘንድ “የተወገደው” አረማዊነት

መሆኑን እንዲያስተውል ያስቻለው፣ በሁለተኛ ተሰሎንቄ ምዕራፍ ሁለት ውስጥ የሚገኘው ዋና እውነት ነው።

“እኔ እንደገና አነበብሁ፣ እርሱም [ዕለታዊው] ከዳንኤል በቀር የተገኘበትን ሌላ ምክንያት ማግኘት አልቻልሁም። ከዚያም [በቃላት ማመሳሰሊያ መጽሐፍ እርዳታ] ከእርሱ ጋር በግንኙነት የቆሙትን ቃላት፣ ‘ማስወገድ’ የሚሉትን ወሰድሁ፤ ‘ዕለታዊውን ያስወግዳል፤’ ‘ዕለታዊው ከተወገደበት ጊዜ ጀምሮ፣’ ወዘተ። እንደገና አነበብሁ፣ በዚህም ጽሑፍ ላይ ምንም ብርሃን አላገኝም ብዬ አሰብሁ፤ በመጨረሻ ግን ወደ 2 ተሰሎንቄ 2፣7, 8 ደረስሁ። ‘የዓመፅ ምስጢር አሁንም አስቀድሞ እየሠራ ነውና፤ አሁን የሚከለክለው ብቻ እስኪወገድ ድረስ ይከለክላል፣ ከዚያም ያ ክፉ ይገለጻል፤’ ወዘተ። ወደዚያ ጽሑፍ በደረስሁ ጊዜ፣ እውነቱ እንዴት ግልጽና ክቡር ሆኖ እንደታየ አየሁ! እነሆ፣ እርሱ ይህ ነው! ያ ዕለታዊው ነው! እስኪ አሁን፣ ጳውሎስ ‘አሁን የሚከለክለው’ ወይም የሚያግደው በማለት ምን ማለቱ ነው? በ‘የኃጢአት ሰው’ እና ‘ክፉው’ ፓፍነት ይጠቀሳል። እንግዲህ ፓፍነት እንዳይገለጥ የሚከለክለው ምንድን ነው? እርሱ ጣዖት አምልኮ ነው፤ እንግዲህ ‘ዕለታዊው’ ማለት ጣዖት አምልኮ መሆን አለበት።”—ዊልያም ሚሊር፣ Second Advent Manual, ገጽ 66። Advent Review and Sabbath Herald, January 6, 1853.

ሚሊር ያገኘው በተሰሎንቄ መልእክት ውስጥ ያለው የ“ዘወትር” ትርጉም የክፍሉ ዋና እውነት ነው። ጳውሎስ እውነትን የማይወዱትን፣ ስለዚህም ብርቱ ስሕተትን የሚቀበሉትን ሲለይ፣ በእርግጥ በአጠቃላይ ስሜት ያለውን እውነት መጥላት እየለየ ነው፤ ነገር ግን በክፍሉ ውስጥ በቀጥታ የተጠቀሰው እውነት “ዘወትር” የአረማዊትን ሮማ እንደሚወክል የሚያስተምረው እውነት ነው።

የሥጋ መብራት ዐይን ነው፤ ስለዚህ ዐይንህ ጤናማ ቢሆን ሰውነትህ ሁሉ ብርሃን ይሞላበታል። ነገር ግን ዐይንህ ክፉ ቢሆን ሰውነትህ ሁሉ ጨለማ ይሞላበታል። እንግዲህ በአንተ ያለው ብርሃን ጨለማ ከሆነ፣ ያ ጨለማ እንዴት የበዛ ይሆን! ማንም ሰው ሁለት ጌቶችን ሊያገለግል አይችልም፤ አንዱን ይጠላልና ሌላውን ይወዳል፣ ወይም ለአንዱ ይጠበቃል ሌላውንም ይንቃል። እግዚአብሔርንና ማሞናን ማገልገል አትችሉም። ማቴዎስ 6፡22-24።

እውነትን መውደድ ብቻ አለ፣ ወይም እውነትን መጥላት። መካከለኛ አቋም የለም። በማቴዎስ ሃያ አምስት የተጠቀሱትን ሰነፍ ደናግል የሚመጣባቸው ብርቱ ማታለል፣ መጨረሻውን ፈተና የሚወክሉትን የሚለር እንቁዎች ብርሃን ስለ ጣሉ ነው የተመሠረተው። የጥንቷ እስራኤል የመጨረሻ ፈተናዋ አሥረኛዋ ፈተና ነበረች። እና በመጨረሻዎቹ ዘመናት የሚለር እንቁዎች አሥር እጥፍ የበለጠ ብርሃን ይፈነጥቃሉ። የሚለር እንቁዎችን መቃወም ምልክት “the daily” ነው፤ ይህንንም የኤፍሬም ሰካራሞች በአድቬንቲዥም ሦስተኛ ትውልድ ገልብጠው አቆሙት። “the daily” የአረማዊነት ሰይጣናዊ ምልክት ነው። ሰካራሞቹም “the daily” የክርስቶስ ምልክት ነው ብሎ የሚለይ ከከሃዲት ፕሮቴስታንቲዥም ያመጡትን ሐሰተኛ እንቁ አስገቡ።

ሚሊር ስለ ጌጦቹ ያለው ግንዛቤ በራሱ የተነሣበት ታሪክ ውስጥ የተወሰነ ነበር። ዳግም ምጽአቱ ቀጣዩ የትንቢታዊ ክስተት መሆኑን በጽኑ ተረጋግጦ ስለነበር፣ በ1798 በጳጳሳት ሥርዓት ላይ የደረሰው የሞት ቍስል በዳንኤል ሁለት ውስጥ ያለውን አራተኛና የመጨረሻ የምድራዊ መንግሥት ብቻ ሊወክል ይችል ነበር። ሚሊር በ“ዕለታዊው” ላይ ያለው ግንዛቤም የተወሰነ ነበር፤ ምስክርነቱ እንደሚያሳየው በራእይ ወደ አንድ የተለየ የጥናት ዘዴ ተመርቶ ነበር፣ በዚህም መሠረት መጽሐፍ ቅዱሱን፣ የCruden ኮንኮርዳንስን እና አንዳንድ ጋዜጦችን እንዳነበበ ገልጦ ነበር። በዚያ ሁኔታ ለማጥናት ያደረገው ውሳኔ በቀላሉ ወደ አእምሮው ገብቶ ነበር።

“በዲኢስት ሆኜ በኖርኩባቸው አሥራ ሁለት ዓመታት ውስጥ ማግኘት የቻልኩትን ሁሉንም ታሪኮች አንብቤ ነበር፤ አሁን ግን መጽሐፍ ቅዱስን ወደድሁ፤ ስለ ኢየሱስ ያስተምር ነበርና! ሆኖም ከመጽሐፍ

ቅዱስ ብዙ ክፍል ገና ጨለማ ሆኖብኝ ነበር። በ1818 ወይም 1819 ዓ.ም.፣ እኔን ለመጎብኘት የሄድሁትና ዲኢስት ሳለሁ እኔን ያውቀኝ እና ንግግሬን የሰማ አንድ ዓደኛ ጋር ስነጋገር፣ በእጅግ ትርጉም ባለው መንገድ፣ 'ስለዚህ ጥቅስና ስለዚያ ጥቅስ ምን ታስባለህ?' ብሎ ጠየቀኝ፤ ዲኢስት ሳለሁ እቃወምባቸው የነበሩትን አሮጌ ጥቅሶች እያመለከተ ነበር። የሚያስበውን ገባኝ፣ እኔም እንዲህ ሆኜ መለስሁ—ጊዜ ከሰጠኸኝ ምን ማለታቸው እነግርሃለሁ። 'ምን ያህል ጊዜ ትፈልጋለህ?' አለውቅም፤ ግን እነግርሃለሁ ብዬ መለስሁ፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ሊገባ የማይችል መገለጥ ሰጥቶአል ብዬ ማመን አልቻልኩምና። ከዚያም መንፈስ ቅዱስ ምን ማለት እንደፈለገ ማወቅ እንደምችል እያመንሁ መጽሐፍ ቅዱሴን ለማጥናት ወሰንሁ። ነገር ግን ይህን ውሳኔ እንደ አደረግሁ ወዲያውኑ አንድ ሐሳብ ወደ እኔ መጣ—'ልታስተውለው የማትችለውን ምንባብ ብታገኝ ምን ታደርጋለህ?' ከዚያም መጽሐፍ ቅዱስን ለማጥናት ይህ መንገድ ወደ አእምሮዬ መጣ፤—የእንደዚህ ዓይነት ምንባቦችን ቃላት እወስዳለሁ። በመጽሐፍ ቅዱስ ሁሉ ውስጥም እከታተላቸዋለሁ። በዚህም መንገድ ትርጉማቸውን አገኛለሁ። በእጄ Cruden's Concordance ነበረ፤ እኔ እንደማስበው በዓለም ላይ ከሁሉ የተሻለው ነው፤ ስለዚህ እርሱንና መጽሐፍ ቅዱሴን ይኼ በጠረጴዜ ፊት ተቀመጥሁ፤ ከጋዜጦች ጥቂት በቀር ሌላ ምንም አላነበብኩም። ምክንያቱም መጽሐፍ ቅዱሴ ምን ማለት እንደሆነ ማወቅ ቆርጬ ነበርና። Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65."

የሚለር እንቁዎች በእርሱ የጥናት ዘዴ ብቻ የተገኙ አልነበሩም፤ ነገር ግን በቀጥታ ከእግዚአብሔር በመጣ መገለጥ ደግሞ ተገልጠው ነበር።

"እግዚአብሔር መልአኩን ላከ፤ መጽሐፍ ቅዱስን አላመነም በነበረ አንድ ገበሬ ልብ ላይ እንዲነሣ እና ትንቢቶቹን እንዲመረምር እንዲመራው። የእግዚአብሔር መላእክት ያን የተመረጠውን ሰው በተደጋጋሚ ጎበኙት፤ አእምሮውን እንዲመሩት እና ለእግዚአብሔር ሕዝብ ሁልጊዜ ጨለማ ሆነው የነበሩትን ትንቢቶች ለማስተዋል እንዲከፍቱለት። የእውነት ሰንሰለቱ መጀመሪያ ተሰጠው። ከዚያም በኋላ ቀለበት ከቀለበት እየፈለገ እንዲቀጥል ተመራ፤ እስኪ የእግዚአብሔርን ቃል በድንቅና በአድናቆት እስኪመለከት ድረስ። በዚያ ፍጹም የሆነ የእውነት ሰንሰለት አየ። መነሣሣት የሌለው መስሎ ያየው ያ ቃል አሁን በውበቱና በክብሩ በፊቱ ተከፈተ። አንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ሌላውን እንደሚያብራራ አየ፤ አንድ ንባብም ለማስተዋል የተዘጋ በሆነ ጊዜ፣ በሌላ የቃሉ ክፍል ያንን የሚያብራራውን አገኘ። የተቀደሰውን የእግዚአብሔር ቃል በደስታና በእጅግ ጥልቅ ክብርና ፍርሃት ተመለከተው።" Early Writings, 230.

እህት ዋይት "እግዚአብሔር መልአኩን ወደ ሚለር ላከ" ብላ ስትናገር፣ ይህ ወደ ሚለር የተላከው መልአክ ገብርኤል መሆኑን ያመለክታል፤ ምክንያቱም "መልአኩ" የሚለው ቃል ለገብርኤል የተመደበ መጠሪያ ነው።

"እኔ በእግዚአብሔር ፊት የምቆም ገብርኤል ነኝ" የሚሉት የመልአኩ ቃላት፣ እርሱ በሰማያዊ አደባባዮች ከፍ ያለ የክብር ስፍራ እንዳለው ያሳያሉ። ወደ ዳንኤል በመልእክት በመጣ ጊዜ፣ "በእነዚህ ነገሮች ከእኔ ጋር የሚቆም ሌላ የለም፤ ከልዑልህ ሚካኤል [ክርስቶስ] በቀር" አለ። ዳንኤል 10:21። ስለ ገብርኤልም አዳኙ በራእይ ሲናገር፣ "ለባሪያው ለዮሐንስ በመልአኩ ልኮ አሳወቀው" ይላል። ራእይ 1:1።" የዘመናት ምኞት፣ 99።

ገብርኤልና ሌሎች መላእክት የሚለርን አእምሮ ለመመራትና "ለእግዚአብሔር ሕዝብ ከዘላለም ጨለማ የነበሩትን ትንቢቶች ለማስተዋል እንዲከፈትለት" ተልከው ነበር። መልእክቱ በጥናቱ ዘዴ ብቻ የተገነባ አልነበረም፣ ነገር ግን በመለኮታዊ መገለጥም ጨምሮ ነበር። መጽሐፍ ቅዱስን ለማጥናት የተጠቀመበት ያ ዘዴ እንኳ ወደ አእምሮው መጥቶ ነበር። እግዚአብሔር እውነትን ወደ አእምሮአችን ሲያመጣ፣ ይህ መጽሐፍ ቅዱስን በትክክል በመከፋፈል ሂደት እውነትን ከመድረስ የተለየ መለኮታዊ መገለጥ ነው። ሚለር ሁለቱንም አደረገ፣ ነገር ግን "የዘላለም መሥዋዕት" በተባለው ጉዳይ ላይ ለመረዳቱ የመለኮታዊ መገለጥ ክፍል የግድ

መሆን ነበረበት።

ሚሊር የዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ከቁጥር ዘጠኝ እስከ አሥራ ሁለት ያለውን የጾታ መለዋወጥ ባልተገነዘበ ነበር፤ ምክንያቱም በእጁ ያለው መጽሐፍ ቅዱስን ስለ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቋንቋዎች ምንም ዓይነት መረጃ የሌለበት የቃላት ማውጫ ብቻ ነበር። “sur” እና “rum” ሁለቱም “ማስወገድ” ተብለው ቢተረጎሙም በመካከላቸው ያለውን ልዩነት ባላየ ነበር። “miqdash” እና “qodesh” ሁለቱም “መቅደስ” ተብለው ቢተረጎሙም በመካከላቸው ያለውን ልዩነት ባላየ ነበር።

እርሱ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መቶ አራት ጊዜ የተገኘውን “tamid” የሚለውን ቃል እውነት ባላየ ነበር። እርሱ ሊያየው ያልቻለው እውነት (እርሱ ያየውም እውነት ደግሞ ይህ ነበር) ይህ ነበር፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ “tamid” የሚለው የዕብራይስጥ ቃል ከተጠቀሰባቸው መቶ አራት ጊዜያት ሁሉ መካከል፣ እንደ ስም የተጠቀሰው በዳንኤል መጽሐፍ ብቻ ነው። “Tamid” የሚለው “ቀጣይ” ማለት የሆነ የዕብራይስጥ ቃል ሲሆን፣ በዳንኤል መጽሐፍ “the daily” ተብሎ ተተርጎሟል።

በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ ብቻ ቃሉ እንደ ስም ይጠቀማል፤ በቀሩት ዘጠና ዘጠኝ ጊዜያት ግን እንደ ተውሳክ ቃል ተጠቅሟል። ስለዚህ የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚዎች በዳንኤል ዘንድ ቃሉ አምስት ጊዜ እንደ ስም ሲጠቀም በተገናኙበት ጊዜ፣ ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ጸሐፊዎች ሁሉ ግን ቃሉን ዘጠና ዘጠኝ ጊዜ እንደ ተውሳክ ቃል ስለተጠቀሙት፣ በማስረጃው ክብደት ተገድደው ዳንኤል ቃሉን እንደ ስም የተጠቀሙበትን አጠቃቀም ለማስተካከል ገቡ። ዳንኤልን ለማስተካከል ሲሉም “መሥዋዕት” የሚለውን ቃል ወደ ቃሉ ጨመሩ፣ እንዲሁም ስምን ወደ ተውሳክ ቃል ለውጡት። ከዚያም ተርጓሚዎቹን ለማስተካከል ሲባል፣ ኤሊን ዋይት እንዲህ ብለ እንድትመዘግብ ተነሣስታ ነበር፤ “ ‘Daily’ን በሚመለከት እንዳየሁት፣ ‘መሥዋዕት’ የሚለው ቃል በሰው ጥበብ የተጨመረ ነው፣ ለጽሑፉም አይገባም፤ ጌታም የፍርድ ሰዓትን ጩኸት ለሰጡት ሰዎች ስለ እርሱ ትክክለኛውን እይታ ሰጥቶአል።”

ሚሊር በራሱ ምስክርነት “the daily”ን ለመረዳት ይፈልግ ነበር፤ እናም በመጨረሻ በ2 ተሰሎንቄ ውስጥ ይህን አደረገ። ነገር ግን ደግሞ፣ በራሱ ምስክርነት መሠረት፣ አንድ ቃል ለመረዳት ሲፈልግ ቃሉ የተጠቀሰባቸውን ስፍራዎች ሁሉ ይመለከት ነበር፤ ይህ ቃልም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሌሎች ዘጠና ዘጠኝ ጊዜያት ተጠቅሶአል። ሆኖም ስለ “the daily” የሰጠው ምስክርነት፣ “በፊት ቀጠልሁ አነበብሁም፣ እርሱም [the daily] ከዳንኤል በቀር የተገኘበትን ሌላ ሁኔታ ማግኘት አልቻልሁም” ብሎ በተናገረ ጊዜ፣ ከዳንኤል መጽሐፍ በቀር በሌላ ስፍራ እንዳላገኘው ነው። ሚሊር ወደ እነዚያ እንቁዎች የተመራው በጥናቱ ዘዴ ብቻ ሳይሆን፣ በመላእክት አገልግሎት አማካኝነት የተሰጠው መለኮታዊ ግለጥ ደግሞ ነበር።

ስለዚህ ስለ “the daily” ያለው መረዳቱ ትክክል ነበር፣ ነገር ግን ውስን ነበር። በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ “the daily” አምስት ጊዜ እንደተጠቀሰ፣ ከእነዚያም “the daily” “taken away” ተብሎ ከተጠቀሰባቸው ሦስት ጊዜያት አንዱ ከሌሎቹ ሁለቱ ጊዜያት የተለየ ትርጉም እንደሚወክል ሊለይ አልቻለም። አንድ ጊዜ “the daily” ከዕብራይስጥ ቃል “rum” ጋር ተጠቅሟል፣ ሌሎቹ ሁለት ጊዜያት ግን ከዕብራይስጥ ቃል “sur” ጋር ተጠቅሟል። ሁለቱም ቃላት “take away” ተብለው ይተረጎማሉ፣ ነገር ግን “rum” በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ቁጥር አሥራ አንድ ውስጥ “ከፍ ማድረግና ክብር መስጠት” ማለት ሲሆን፣ በምዕራፍ አሥራ አንድ ቁጥር ሠላሳ አንድ እና በምዕራፍ አሥራ ሁለት ቁጥር አሥራ አንድ ውስጥ ያለው “sur” ደግሞ “ማስወገድ” ማለት ነው።

የባቢሎናዊውን ምግብና መጠጥ የሚበሉ የሥነ-መለኮት ሰዎች፣ አንድን ነገር ብታስወግዱትም ወይም አንድን ነገር ብታነሡትም፣ ሁለቱም የመወገድ አይነትን እንደሚወክሉ ይከራከራሉ፤ ስለዚህም ሁለቱ ቃላት አንድ ዓይነት ትርጉም እንዳላቸው መረዳት እንዳለባቸው ይናገራሉ። እነርሱም “የዕለቱ” ተብሎ ሦስት ጊዜ “ተወሰደ” የሚለው ሁልጊዜ ማስወገድ ማለት ነው ይላሉ፤ ይህንንም በማድረጋቸው ዳንኤል ቃላቱን

በመምረጥ ረገድ ግድየለሽ እንደነበረ ያመለክታሉ። ይህን በግልጽ አይናገሩም፤ ነገር ግን በሚያመለክተው ትምህርታቸው ዳንኤል በሦስቱም ጊዜያት “sur” የሚለውን ቃል መጠቀም እንደ ነበረበት ያስተምራሉ፤ ምክንያቱም እነዚህ የሥነ-መለኮት ሰዎች እንደሚሉት፣ “የዕለቱ” “ተወሰደ” በተባለ ቁጥር ሁሉ ያመለክተው አንድና ያው ነገር ነበር።

እነርሱ “miqdash” እና “qodesh” የተባሉትን ቃላት ደግሞ በምዕራፍ ስምንት ቁጥር አሥራ አንድ እስከ አሥራ አራት ድረስ ባሉት ጥቅሶች “sanctuary” ተብለው እንደተተረጎሙ በዚያው መንገድ ይያዙአቸዋል። በእነዚያ አራት ጥቅሶች ውስጥ “sanctuary” ተብሎ በተጠቀሰበት እያንዳንዱ ማጣቀሻ ሁሉ የእግዚአብሔርን መቅደስ እንደሚወክል አጥብቀው ይናገራሉ። ደግሞ በመደምደሚያ ሲወሰድ፣ ዳንኤል በሦስቱም ማጣቀሻዎች “qodesh” ብቻ መጠቀም ነበረበት፣ በቁጥር አሥራ አንድም “miqdash” መጠቀም አልነበረበትም። ሚሊር በእነዚያ ቃላት መካከል ያለውን ልዩነት ባላስተዋለ ነበር፤ ዘመናዊ ሥነ-መለኮት ባለሙያዎች ግን ያውቁታል፣ እናም ሲያውቁት ምንም ልዩነት መታወቅ እንደሌለበት አጥብቀው ይናገራሉ። ሆኖም በቃላቱ መካከል ያሉትን ልዩነቶች ያላስተዋለው ሚሊር፣ ከዘመናዊ ሥነ-መለኮት ባለሙያዎች ተቃራኒ የሆነ አስተዋዳኝነት ላይ ደረሰ።

እውነታው ዳንኤል እጅግ ጥንቃቄ የተሞላበት ጸሐፊ እንደነበረ ነው፤ የዕብራይስጥን ቋንቋ ያውቅ ነበር፤ እንዲሁም በባቢሎን ካሉት ሌሎች ጠቢባን ሁሉ ከእነርሱም በራሳቸው ማንበረሰብ ውስጥ ብልሆች ሰዎች ሆነው ከነበሩት አሥር እጥፍ ይልቅ ጠቢብ እንደሆነ ተፈሪደበት ነበር። ማንም ሰው የዕብራይስጥ ቋንቋን ትክክለኛ አጠቃቀም እንዲሁም በዚያ ልዩ ታሪክ ውስጥ እንዴት በትክክል ሊወክል እንደሚገባ ያውቅ ከነበረ፣ ያ ዳንኤል ነበር። ዳንኤል የተለያዩ ቃላትን ከተጠቀመ፣ ይህ የሆነው የተለያዩ ትርጉሞችን እንዲያስተላልፉ የታሰቡ ስለነበሩ ነው፤ እርሱም እነዚህን በዓላማ ለመወከል ፈልጎ ነበር። ዳንኤል “መቅደስ” ወይም “ማስወገድ” ተብለው ለሚተረጎሙት ቃላት ያለው ልዩ አጠቃቀም ሲታወቅ፣ ጳውሎስ እውነትን የሚጠሉ ሰዎች ብርቱ ማታለልን እንዲቀበሉ እንደተወሰነባቸው በሚገልጽበት በዚያው ትንቢታዊ ክፍል ውስጥ ሚሊር የተገነዘበውን ስለ “የዘወትር” ያለውን ግንዛቤ ያጸናል።

እውነትን የሚጠሉና ብርቱ ማታለልን በሚያመጣው ሐሰት የሚያምኑ ሰዎች፣ በሁለት ክፍሎች እንደተወከሉት የኤፍሬም ሰከራሞች ደግሞ ተመስለው ቀርበዋል። አንደኛው ክፍል የተማረ መሪነት ሲሆን፣ ሌላው ክፍል ደግሞ ያልተማረ ሕዝብ ነው፤ እነርሱም የተማሩት የሚያስተምሯቸውን ብቻ ይሰማሉ። እነርሱ በሐሰት ሥር የሚሸሸጉ ናቸው፣ ከሞትም ጋር ኪዳን የሚገቡ ናቸው። በዕንባቆም ሁለት ነፍሳቸው ከፍ ያለች ተብለው የተገለጹት እነርሱ ናቸው፣ የማቴዎስ ሃያ አምስት ሰነፎች ድንግልም እነርሱ ናቸው። እነርሱ በመጨረሻ አሥር እጥፍ ይበልጥ ብርሃን የሚሰጡትን የሚለር ሕልም መሠረታዊ እውነቶች የሚክዱ ናቸው፤ ይህም ለዘመናዊ እስራኤል አሥረኛውንና የመጨረሻውን ፈተና ይወክላል፤ እንደ ጥንታዊቷ እስራኤል አሥረኛውና የመጨረሻው ፈተና ምሳሌ ሆኖ።

እኛ ይህን ጥናት በሚቀጥለው ጽሑፍ ውስጥ እንቀጥላለን።

እግዚአብሔርም ለሙሴ አለው፤ ይህ ሕዝብ እስከ መቼ ያስቈጣኛል? በመካከላቸውም ያሳየሁትን ምልክቶች ሁሉ ሳለ፣ እስከ መቼ አያምኑኝም? በቸነፈር እመታቸዋለሁ፣ ከርስታቸውም እንቅላቸዋለሁ፤ ከአንተም ከእነርሱ የሚበልጥ ታላቅና ኃይለኛ ሕዝብ አደርጋለሁ። ሙሴም ለእግዚአብሔር አለው፤ ግብፃውያን ይህን ይሰማሉ፣ ምክንያቱም ይህን ሕዝብ በኃይል ከመካከላቸው አወጣህ፤ ለዚህም ምድር ነዋሪዎች ይነግራሉ፤ እነርሱ አንተ እግዚአብሔር በዚህ ሕዝብ መካከል እንዳለህ፣ አንተ እግዚአብሔር ፊት ለፊት እንደምትታይ፣ ደመናህም በላያቸው እንደሚቆም፣ በቀንም በደመና ዓምድ በሌሊትም በእሳት ዓምድ በፊታቸው እንደምትሄድ ሰምተዋልና። አሁንም ይህን ሕዝብ እንደ አንድ ሰው ሁሉ ብትገድለው፣ ዝናህን የሰሙት አሕዛብ እንዲህ ብለው ይናገራሉ፤ እግዚአብሔር ይህን ሕዝብ ወደ ማለላቸው ምድር ሊያገባቸው አልቻለምና ስለዚህ በምድር በዳ ገደላቸው። አሁንም፣ እለምንሃለሁ።

እንደ ተናገረህ የጌታዬ ኃይል ይታላቅ፤ እንዲህ ብለህ ተናገረሃልና፤ እግዚአብሔር ታጋሽ ነው። ምሕረቱም ብዙ ነው። ኃጢአትንና በደልን ይቅር ይላል። ነገር ግን በደለኛውን ፈጽሞ ንጹሕ አያደርገውም። የአባቶችንም ኃጢአት በልጆች ላይ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ ይጎበኛል። እለምንሃለሁ። እንደ ምሕረትህ ብዛት። ከግብፅ ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ ይህን ሕዝብ እንደ ተቀበልህ ሁሉ። የዚህን ሕዝብ ኃጢአት ይቅር በል። እግዚአብሔርም አለ፤ እንደ ቃልህ ይቅር አልሁ፤ ነገር ግን በሕይወቴ እንደምኖር፣ ምድር ሁሉ በእግዚአብሔር ክብር ትሞላለች። ነገር ግን ክብራንና በግብፅና በምድረ በዳ ያደረግሁትን ተአምራቴን ያዩ እነዚያ ሰዎች ሁሉ። አሁንም አሥር ጊዜ ፈትነውኝ ድምፃንም ያልሰሙ። ለአባቶቻቸው የማልሁላቸውን ምድር ፈጽሞ አያዩም፤ ያስቈጡኝም ማናቸውም አያዩአትም። ነገር ግን ባረያዬ ካሌብ፣ በእርሱ ውስጥ ሌላ ማንፈስ ስለ ነበረ፣ ፈጽሞም ተከትሎኛልና፣ ወደ ገባባት ምድር አገባዋለሁ፤ ዘሩም ይወርሳታል። ዘኁልቀ 14፡11-24።